

UJ KELET

ZSIDO-POLITIKAI-NAPILAP

Mi történt Párisban

A nagy láрма elült, a fegyverek megpihennek, a győzők hazatértek és aláírták a békét: a sokserpenyőj: mérleg azonban, melyet világpolitikának mondunk, játszik tovább. Az igazi béke, a nyugalomnak valóságos állapota nincs meg. A különböző energiák és szervek idegében még a háború nagy erőfeszítései nyugtalanok: a rettenetes árnyék még ott terpeszkedik Európán, a vér gőze és sulyos atmoszférája nem akar elmúlni. E pillanatban újra ott kísért a háborús veszedelem, ahol heted-félével ez előtt, nyugaton, a német-francia határon. Az erők törekvése, a kérdések fegyverrel való megoldása, amely eddig burkolt volt, kihámlott burkából és egyre tisztábban látni, hogy Franciaország új háborút akar, hogy leigazza Németországot. Egyszer már leigázta, a nagy győzelemmel és a versaillesi békeszerződéssel. Amikor látta, hogy Németország rohamosan kiheveri a csapást, kezdett ideges lenni és új ultimátumokkal, bizottságokkal, konferenciákkal igyekezett visszadni a német főnixet poraiba.

A helyzet, amely a béke megkötése óta kardél és szuronyok hegye között tántorgott, most megint az élekre került. Franciaország újra sötétben lát, újra fel és újra feltékeny és konok határozottsággal követeli a német hadsereg lefegyverzését. A követelésnek megvan a maga szerződésalapja, a versaillesi szerződés száz-ezer emberre állapítja meg a német haderő létszámát, a későbbi pári konferencián Simons német külügyminiszter a békeszerződésre való tekintettel megmódosította ezt a pontot és a szövetségesek megengedték, hogy Németország százötvenezerfőnyi legénységet tartson békélszámban. A rendet azonban a még mindig nagy német birodalomban százötvenezer emberrel fenntartani nem lehet, ezért a német kormány különböző formációk fennmaradását is szükségesnek tartja. Ami persze folytonos nyugtalanító anyaga a francia idegességnek, mert a franciák balsejtelve azt mondja, hogy ezek a formációk az ellenük való háborút szolgálják.

Franciaország most újra erélyes, újra kardjára üt és bevonulással fenyeget. A bevonulás nagy veszedelem Németországra, mert a Ruhr gazdag szénmedencéjének végleges elvesztését jelenti. Viszont a Millerand Leygues kormány, amely népszerűségét Franciaországban rohamosan veszti, valósággal kacérkodik a háborúval, mert így véli az elhomályosult és hanyatló glóriát újrafényesíteni és a tömegesodállet magasába dobni. A francia néphangulatra jellemző, hogy a kamara egyre hűvösebb, egyre bizalmatlanabb a kormánnyal szemben, legutóbb egy erőszakolt bizalomnyilvánítás alkalmával a kormány csak kétszázhetvenegy igent kapott százkilencvenegy nemmel szemben. Mintegy kétszáz képviselő vagy nem volt jelen, vagy tartózkodott a szavazattól. Ez a tartózkodás is inkább nemet mond mint igent.

A francia-német politikába váratlanul és döntő módon most Franciaország egykori szövetségesei is beleszóltak. Anglia és Olaszország párisi nagykövetei megjelentek Leygues miniszterelnöknel és kijelentették, hogy francia-német háború esetén nem támogatják Franciaországot. A francia nagypolitikának ez immár harmadik nagy kudarca. Az első kudarc az orosz politikában érte, Anglia, Amerika és később Olaszország is cserbenbágyták és a békülés, helyesebben a gazdasági viszony felvételének az útjára léptek. A második kudarc a görög kérdésben érkezett: Anglia és Olaszország meghajolt a görög nép döntése előtt és csak ma kaptunk új táviratot arról, hogy Amerika, Anglia és Olaszország elismerik Konstantin országlását. Hogy ezután lesz-e

francia-német háború, kétséges. Bár nem tudjuk a francia politika, hogy mázlik ki a dilemmából és a két rossz közül mit választ inkább, a háborút-e, vagy a bukást. Mert hogy a Millerand-Leygues féle politika a franciák előtt megbukott, a volt szövetségesek három ízben történt tüntető elordulása után most már több, mint valószínű.

Ezek után igazán érthetetlen, hogy egy-egy állam, mint például Románia, még mindig Franciaország felé tekint, még mindig a franciák felé orientálódik politikailag, holott Franciaország egyáltalán nem viszonozza ezt hasonló érzelmekkel, ellentétben mindent a maga politikájának önző szempontjából fog fel és a román orientációt sem tekinti egyebnek, mint törekvéseinek feltétlen támogatóját, elmaradhatatlan uszályát. Nem mondjuk ezzel, hogy Románia hagyja cserben a veszélyben latin fajrokonát, bár az ellenkezőjét nem egyszer észleltük, akkor, amikor Páris öns okokból minden lehetőt elkövetett, hogy Romániát háborúba sodorja, nem törődött vele, ha a háborús veszély Románia belső és külső hitelet kegyetlenül megtépásztá, nem törődött vele, ha a román pénz mind rohamosabb zúllással rohant lefelé, sőt ehhez a zúlláshoz az ő pénz-

politikája szempontjából maga is alaposan hozzájárult.

Nem mondjuk ezzel azt sem, hogy Románia siessen az új konjunkturák felé és Angliához, Olaszországhoz vagy Amerikához dörgölődjék. Nem. Romániát helyzete szomszédaihoz kapcsolja, s ha másért nem, a kisantantot ezért is meg kellett volna csinálnia, hogy ne távoli politikák uszályhordozója legyen, de a maga érdekeinek a politikáját csinálja. Nem érzelmek és nem rokonérzés dolga a politika, bár ha ezt vesszük, Franciaország ma már az egész világ előtt eljártssa az egykori nagy francia-szimpatia utolsó foszlányait is. Mi zsidók is fájdalmasan láttuk, hogy a franciák nemcsak Görögország és más kis állam ellen üztek kispellenes politikát, a palesztinai kérdésben is övék volt a merev álláspont az angol és amerikai engedékenységgel szemben és az egykori Zsidóországnak Jordántuli részét, amelyre pedig az újratelepülő zsidóságnak nagy szüksége van, a maga gyarmati céljaira foglalta le. De ennek a francia politikának ma már bealkonyodott, a nagykövete párisi figyelemelterje talán már jelzi is az alkonyt, hogy ott is a belátás, a józanság, a béke és az engesztelékenység szelleme kerekedik felül,

D'Annunzio uralmának összeomlása

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Az olasz kormány a rapallói szerződésben vállalt kötelezettségeit teljesítette: megadta D'Annunzio uralmát Fiumében. D'Annunzio az olasz nép legendás hőse, akinek harcát még az olasz kamarában és szenátusban is sokan meleg rokonszenvvel kísérték, az olasz katonai nyomásra kénytelen volt feladni kis birodalmát, kénytelen volt a várost átengedni az olasz megszálló csapatoknak. Ezzel a világháború egy feltétlenül érdekes és jelentőségében is mély epizódja zárult le. Mert D'Annunzio kalandos uralma és kalandos politikai elgondolása ideális elgondolás is volt, amelynek azonban természetszerűleg össze kellett roppannia azokon a magasabb érdekeken, amelyek nemcsak a kis Fiume, hanem az Adriából, hanem egész Európa sorsára irányító erővel hatnak. D'Annunzio egy római jelentés szerint

repülőgépen elmenekült Fiuméből, a várost átadta egy ideiglenes kormánynak, amely egyelőre, a végleges döntésig Fiume ügyét intézni. D'Annunzio bukásával azonban se Fiume sorsa, se az Adriakérdés nincs elintézve, mert Olaszország és Jugoszlávia bár Rapallóban szerződést kötöttek, az Adriahegemóniáért továbbra is egymással szemben fognak állni. D'Annunzio bukásáról szóló távirataink itt következnek:

Fiume, jan. 1. D'Annunzio beleegyezett a legionáriusok lefegyverzésébe, visszaadta a hatalmat az államtanácsnak.

Fiume, jan. 1. (Damian.) D'Annunzio távoztával ideiglenes kormány alakult, amely a békefeltételeket végrehajtja. A város jövőjéről népszavazás fog dönteni.

Róma, jan. 1. (Damian.) D'Annunzio állítólag repülőgépen elhagyta Fiumét.

Csicserin Amerika és Oroszország viszonyáról

Berlin, dec. 31. (Damian.) Moszkvai távirat szerint Csicserin kijelentette, hogy az orosz-amerikai gazdasági együttműködés lehetetlen, mert Amerika Oroszországgal szemben ellenséges magatartást tanusít.

A lengyel szociálisták követelik a kormány lemondását

Varsó, jan. 1. (Az Uj Kelet tud.) A lengyel szociáldemokrata párt vezetősége a következő határozatot hozta: A november-21-i rezolúció alapján a pártvezetőség megállapítja, hogy a koalíciós kormány megalakítására megjelölt határidő letelt. A pártvezetőség követeli, hogy a jelenlegi nehéz politika, szociális és gazdasági viszonyok mellett a kormány tiszta és határozott programot adjon. Ez a kormány, amelyben szociálisták mellett reakciós politikusok is szerepelnek, erre képtelen. A párt követeli, hogy a kormány szocialista tagjai adják be lemondásukat és a kormány lépjen vissza.

Magyar delegáció Bukarestben

Budapest, dec. 31. (Damian.) Január 20-án négytagú magyar delegáció utazik Bukarestbe, amely a konzulátus, illetve a követség felállítását, az ügyeket intézni fogja. A román követség érkezését január végére várják.

Nyugatmagyarország átadása

Bécs, jan. 1. (Damian.) A bécsi lapok közlik: A nagykövete tanácsa véglegesen elhatározta, hogy a saint-germaini békeszerződésben Ausztriának ítélt nyugatmagyarországi területeket Magyarországnak ki kell ürítenie és át kell adnia Ausztriának. Az átadás végrehajtásával a soproni nemzetközi bizottságot bízták meg, amelyet utasítottak, hogy terjessze be sürgősen jelentését, hogyan lehet az átadást mielőbb végrehajtani.

A magyar külügyminiszter cáfolata

Bécs, jan. 1. (Damian.) Gratz Gusztáv külügyminiszter kijelentette a „Reichpost” tudósítójának, hogy mindazok a hírek, amelyek magyar csapatmódulatokról beszélnek a román határon, teljesen alaptalanok. (Ennek a cáfolatnak az előzményét nem ismerjük. A szerk.)

Éhínség Kinában

Londonból jan. 1. A londoni kínai követség közli, hogy Kinában az éhínség óriási méreteket öltött. Öt tartományban tizenhatmillió ember áll teljesen kenyér nélkül. Az éhínségnek az oka a rossz termés és a tartós szárazság. A segélyakció egész Kinában megindult. A kínai államhivatalnokok önkényesen felajánlották fizetésük tiz százalékát.

DETÉSL

astagabb betűvel 2 lei
írdetés ára 10 lei.

Elesztőt kiváló jó minőségben szállít KLEIN szeszes-élesztőgyár Szinerváralja marmegyej. 1182

METROPOL KÁVÉHÁZ

Elsőrangú szórakozóhely

Eladó boros hordók

500 hl. új transport hordó,
200 hl. 100-200 literig.
hasznát, jókarban levő.

Wiegner Samu bor-
nagykereskedő, Bécs
144-1

HA finom cukorkát akar, kérjen mindenütt Mellissét

Baltuch Jakab
börktünetlegességek raktára.
Minorita-utca 2. sz.

„MÉDI”

a köznevelési kézfimotó,
egy üveg ára 4 lei. Készíti:

Chuj, Piata Unirii
Május király-terj
szülő minden irányban
felülvizsgálati irad.

BADITIONU

BRASSÓ, Lóplác 4. I
nemű kocsirako-
kocsi szállítását
elősegígel.

szállítási !!

Erdély legregibb bor sör
és szesznagykereske-
dése, likör, rum és cog-
nac gyárai. Specialis xra-
dalmi fajborok.
כשר של פכה
fajborok, szilva és cepró
pálinka. 1147

Fisch

ak kitünő likör gyárt-
ikat és bor különle-
teiket.

CLUJ, Str. Bartha
Miklós-utca No. 14

pianinók

árain
esőbbak.

épvisellete. A zenekon-
rianum és az összes
ja, javítója és szállit ja

C. R. Ferdinand
vagy
arat Szép-utca felől.

társas cég

szállítási
iszerettel

rozás

Str. Selari No. 4
ariu No. 8

1921-12
148-
157-
161-
173-
180-
184-
186-
193-
209-
226-
230-
239-
243-
246-
250-2
258-
276-
284-
287-

A nemzetiségi államtitkárság

Vajda-Voevod a törvényjavaslat ellen

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A nemzetiségi államtitkárság kérdésében sorra nyilatkoznak az erdélyi román politikusok. Ma Vajda-Voevod volt miniszterelnök mondja el véleményét a törvényjavaslatról. Élesen elítéli a felületesen és ötletszerűen összetákolt javaslatot, mely szerinte csak növelni fogja a nemzetiségi kérdésben megnyilatkozó zűrzavart. Vajdának ez az ellenvetése teljesen jogosult, mert a törvényjavaslat csakugyan hiányos és semmitmondó és még utalást sem tartalmaz az alapelvekre nézve, melyek szerint ennek az államtitkárságnak a kisebbségek ügyeit intéznie kellene. Vajda azt mondja, hogy a kérdés csakis a gyulafehérvári határozatok szellemében oldható meg. Helyes. Mi már régóta követeljük a gyulafehérvári határozatok megvalósítását, de eddig alig történt olyan kormányintézkedés, mely erre a törekvésre engedne következtetni. A negatívumok ostromozásában teljesen egyetértünk az ellenzéki politikusokkal.

Ez a törvényjavaslat csakugyan nem fogja megoldani a nemzetiségi kérdést.

Az eddig elhangzott nyilatkozatokból azonban szintén nem olvasható ki a pozitív szándék a nemzetiségi probléma becsületes megoldására. Sőt Vajda nyilatkozata után egyenesen az az érzésünk, hogy még ezt is soknak tartja és egyáltalán ellene van annak, hogy a nemzetiségek ügyeit külön minisztérium vagy államtitkárság intézze. Vajda egyetlen szóval sem említi, hogy a javaslaton ilyen vagy olyan módosítások, pótlások volnának szükségesek, ő általában ellene van az államtitkárság gondolatának. Ezzel pedig önmagát cáfolja meg. Mert épen a gyulafehérvári határozatok szelleme, amelyre Vajda mint a jogok forrására hivatkozik, követeli meg, hogy a nemzetiségi ügyek részére külön minisztériumot állítsanak fel, amelyben minden kisebbségnek megvan a maga államtitkára. A kisebbségek az egyes államtitkárok útján érintkeznek a kormánnyal és juttatják el hozzá kívánságaikat. Ha nincsen ilyen fórum s ha ez a fórum nem rendelkezik kellő hatáskörrel, ha továbbra is a nemzetiségek megkérdése nélkül fogják intézni a nemzetiségek ügyeit, úgy ez a kérdés sohasem fog nyugvópontra jutni.

A javaslat szövege

A nemzetiségi államtitkárság felállításáról szóló törvényjavaslat szövege egyébként szó szerint a következő:

1. §. Az etnikai kisebbségek ügyeinek

vitelére a belügyminiszter mellett egy államtitkárság (subsecretariat de stat) létesítetik.

2. §. Az államtitkárság tervezetét, beosztását és működési módjait a rendelet fogja meghatározni.

3. §. Ezen államtitkárság személyi és tárgyi költségvetését addig is, míg az a költségvetésbe felvehető lesz, rendkívüli költségből fogják fedezni, amelyet a rendes módok terhe mellett a belügyminiszteri terhekre számolnak el.

A javaslat megokolása

A kisebbségi államtitkárságról szóló törvényjavaslathoz Argetoianu belügyminiszter a következő megokolást fűzte:

— A háború folyamán megnagyobbodott Romániában más nyelvű, vallású és nemzeti-ségi állampolgárok is vannak. Ezek a bennünket mindig jellemző türelmés szellemében, valamint a gyulafehérvári határozatoknak megfelelően, meg kell, hogy találják új hazájuk kebelében ugyanazt az egyenlőséget és elbánást a törvények és hatóságok előtt, mint a román származású polgárok.

A dolgok mostani állása mellett egy külön szervnek a hiánya folytán, amely kapcsolatot létesítene a központi kormány és a különböző kisebbségek érdekei, valamint az új román polgárok speciális politikai problémái között, nem nyertek mindig olyan megoldást, amely az általános érdekeknek megfelelt volna.

E nehézségek elkerülése céljából, és biztosítékul a másnyelvű, nemzetiségű és vallású állampolgárok méltányos elbánására szükséges olyan szervnek a felállítása, amely összhangba hozza a polgárok különböző érdekeit a közérdekkel és így nagyban hozzá fog járulni a belső politika igazi egységesítésének a megvalósításához.

E szemponttól vezéreltetve, alkotta meg alólírott a jelen törvényjavaslatot, melynek célja egy kisebbségi államtitkárság felállítása a belügyminisztérium mellett.

Argetoianu sk.
belügyminiszter.

Vajda-Voevod a nemzetiségi államtitkárságról

A „Kurir” munkatársa beszélt Dr. Vajda-Voevod Sándor volt miniszterelnökkel a kisebbségi államtitkárság létesítéséről szóló törvényjavaslatról. A volt miniszterelnök többek között ezeket mondotta:

— Feltétlenül ellene vagyok a törvényjavaslatnak, és úgy tudom, hogy nézetemet ebben a tekintetben osztja az egész ellenzék. A kérdés alkotmányjogi jelentőségű és már azért

sem lehet így kiragadva elintézni. De ezen az elvi jelentőségű kérdésen kívül van még más kifogásom is. A törvényjavaslat hebehurgyán készült munka, amennyiben itt egyáltalában lehet munkáról beszélni. Csak egy ötletszerűen lett összetákolva három semmitmondó paragrafus, amelyek alapján lehetetlen elgondolni, hogy mit akarnak egyáltalában vele. Ilyen ötletszerű dolgot még az elvi szempontoktól eltekintve sem lehet megszavazni.

— Tudom, hogy a kisebbségek előtt rokonszenyes a tervezet, de ez kizárólag azt bizonyítja, hogy nem foglalkoztak vele elegendő kritikával. A kisebbségi államtitkársággal egyetlen kérdést sem lehet megoldani, de ártani igen sokat érthet a kisebbségnek. Emlékezzünk csak vissza Jeszenszkyre a Bánffy-érában!

— A kisebbségi kérdést feltétlenül meg kell oldani, de a megoldás csakis a gyulafehérvári határozatok szellemében történhetik. Más alapot nem tudok elképzelni a megoldásra. A kisebbségek is be fogják látni rövid időn belül, hogy jogjaikat kizárólag ezen alapon érvényesíthetik és nem ötletszerű mellékutakon.

— Amennyiben a javaslat törvényé lenne, — amit azonban nem hiszek, — úgy csak a zavart növelné és újabb bajok kuforrásává lenne. A törvényjavaslatban nincsen megjelölve, hogy mely ügyek tartoznak a tervezett államtitkárság körébe. A zavart okozó jelentőségeket pedig igazán kéros ezen a téren szaporítani.

— Lengyel-zsidó közeledés. Varsóból jelenik: A lengyel szociálista párt egyik vezető fia, Zaremba a napokban előadást tartott a Lengyelországban élő nemzeti kisebbségekről, az ukránokról, ném tekrol és zsidókról. A szónok kifejtette, hogy Lengyelország, amely jelentékeny számu nemzeti kisebbség otthona, nem folytathat asszimilációs politikát. A németek és ukránok, akik nagyobb tömegben laknak egyes területeken, kapjanak területi, a zsidók pedig, akik szélsőségesen élnek, nemzeti és kulturális autonómiát. A zsidóknak legyen joguk saját iskolát, színházakat, lapokat, zeneket és egyéb művelődési intézményeket létrehozni és itt saját nyelvüket aolni. Az állam azonban köteles ezen intézmények fenntartásához a zsidók adófizetési teljesítményének arányában hozzájárulni. A beszédet vita követte, amelyen a zsidó pártok képviselői kivétel nélkül résztvettek. A vita végén megelégedésüket fejezték ki afölött, hogy a lengyelek és zsidók között lévő feszült viszony ellenére a lengyelek között is akadnak férfiak, akik a zsidók követeléseit őszintén és fenntartás nélkül honorálják.

Ének a zsidó szívről

Irta Kaczér Illés

Prologusként elmondták a Poale Cedek jótékonycélu estélyén

Ott van, ahol a többi szív,
A kebelnek baloldalán.
Ugyanúgy hajló kettős ív,
S a motor benn, komor talány,
Ugyanúgy dünyög... ó dalol talán.

Ugyanúgy nyitja pitvarát,
Ha felszalad vérrel az ér,
Ugyanoly tékozló barát,
Ha bármely iznek kell a vér:
Lefut a lábba s az agyba felér.

És mégis más, és mégis más,
A zsidó szív másforma hús:
Szöveve bú és sóhajlás,
Nedűje bánat nedve, dús,
Erei: hajszolt testen a güzs.

Ötezer éve sír és fáj,
Mint gályapincében a rab.
Rajta vigasztalan homály,
Csak néha süt hozzá le nap.
Van-e szív ennél nyugtalanabb!

Nyögte fárások ostorát,
Gulák meszébe öntve vért;
Itta a sorsnak sós borát,

Hogy rosszból-jóból rosszba ért
S a romokon égre-szól: miért?

Bábelnek ült vizeinél
S kiáradt könyes sok folyó.
Ki az, kit század nem kimél,
Kinek holnapja ritka jó?
A zsidó szív mindig rugható.

Gettók setétje ráborult,
Felette szegycsillag ég.
Rá hoztak minden háborut
S ha vért szagolt a csöcselék,
Öbenne sose volt vér elég.

Öbenne vajakált minden kés,
Öbenne minden felelem.
Más szívnek edes szendergés,
Neki zaj, lárma éktelen,
Virasztás halálos éjjelen.

Ezért más, mint más szíve, más.
Érező, lágy, felengedő.
Felsír, ahol felsír sírás,
Szenved, ha szenved szenvedő
És hallgat, ha hallgat szemfedő.

Búsúlnak árva — megremeg
S a lábnak szól: most menj, szaladj!
Fáznak a vének s özvegyek —
Leszól a kézhez: nyúlj ki, adj!
S ha nincsen: a zsidó keble nagy.

Ha nincs egyéb, a keble bő,
A szük-szikár mell megdagad:
Jer hozzám ember, szenvedő,
Sors rugdos, élet megtagad,
Jer keblemre, nyugtasd meg magad.

Jer hozzám . . . vagy ne jer, beteg,
Majd ágyadhoz ülök le én . . .
A szájj gügyög, oly gyermeteg
Néz fel két lázas láng, szegény,
És felgyúl már benne új reményf

Ott vár e szív, hol kezdet és
Ott vár, ahol a vég kiált
S mi agg kezén a reszketés,
Órajta gond: így éli át
Tengernyi másoknak búhaját.

Oh drága szív, érzékeny ére,
Delejes árral telt kehely;
Te százszor halsz, százegyszer élsz.
Könyeket vonzó köny-delej,
Idő s tér magasán ott delej!

Síj te csak, fáj csak, félj te félj,
Nyögj fel, ha ember égre-nyög.
Jóságnak, könynek léte mély,
Oda nem ér el siri rög.
Zsidó, a jóság s a köny örök!

Franciaország izolálása

A francia külpolitika újabb veresége — Anglia és Olaszország nem vesz részt katonai akcióban Németország ellen — Bulgária Tráciát kéri

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Páris, jan. 1. A francia lapok heteken át cikkeztek arról, hogy a szövetséges hatalmak újabb szerződéssel fogják megerősíteni és kimélyíteni szövetségüket. Államférfiak nyilatkoztak, a francia politikusok a szövetségi viszony megerősítése mellett foglaltak állást és azt javasolták, hogy

új szerződéssel kövessék a nyugateurópai államok politikai és gazdasági érdekeit.

A francia politikának, a francia államférfiaknak ez a törekvése arra az időre esett, amikor Németországgal szemben aktuálisá váltak a francia követelések, amikor Görögországban Konstantin személyével irányváltás fenyegetett és amikor Anglia és Olaszország oroszországi politikájukban reális utra tértek.

A francia politika

elvesztette vezető szerepét a külpolitika irányításában

A francia álláspont egymásután döntött meg az angol ellentálláson és valahányszor Franciaország különválasztott akciót indított — mint az Oroszország elleni akció is — mindig vereséget szenvedett. Vereséget szenvedett oroszországi politikája, vereséget szenvedett görögországi politikája és

ez a vereség fenyegeti Németországi politikáját is.

Anglia és Amerika kész engedékenységre, támogatásra Németországgal szemben: itt áll szemben egymással ismét Franciaország és szövetségesei érdeke. A francia lapoknak ekkor a szövetség kimélyítéséről egy olyan óhaj volt, amelyet első sorban Franciaország külpolitikája diktált, de amelyet az Anglia, se a többi szövetséges állam nem óhajtott.

Leygues kormánya eddig még nem mondott le, bár már megbukott. Nem áll mögötte egységesen a francia képviselők többsége és nem áll mögötte a francia nép se. Ez a bukás nemcsak kormánybukás, egy egész politikai irányzatnak a bukása. Annak a politikai irányzatnak a bukása, amely a győzelmes háorból indult ki, amely Németországnak az engesztelhetetlen győzeleket diktálta. Németországban meg van a törekvés arra, hogy kötelezettségének eleget tegyen. A brüsszeli konferencián tárgyalják meg a módját annak,

miként fizesse meg Németország adósságait.

hogy ezeknek az összegeknek milyen magas legyen. Franciaország itt nemcsak készpénzt, hanem nyersanyagot és készárut is követel, minden olyan ipari cikket, ami az elpusztított francia területeken nélkülözött szükségleti cikk. Ezeket a tárgyalásokon szembekezdte egymással a német teljesítőképesség és a francia érdek. Anglia megbízottai rezerváltan viselkedtek s

igyekeztek mérsékelni a francia delegáltak hevesességét.

A viszony Németország és Franciaország között mégsem a finánciális kérdések miatt élesedett ki, hanem a német fegyveres erő leszerelése miatt. Németország a különböző katonai alakulatokat továbbra is fegyverben tartja, mert ezekre egyrészt a belső rend fenntartása miatt van szüksége, másrészt azért, hogy Kelet felől megvédje határát. Franciaország azonban ragaszkodik a spaai egyezmény végrehajtásához.

A francia miniszterelnök fogadta a párisi német nagykövetet és fizelmeztette, hogy

Németországot újabb megszállás fenyegeti.

ha nem teljesíti a versaillesi béke feltételeit. A francia kormánynak ez a fenyegetése súlyos lehet Németországra, mert újabb megszállás újabb hatalmas költségeket jelent. De a fenyegetés súlyosságából sokat levon, hogy csaknem egyidőben a francia miniszterelnök kijelentésével megjelentek Leygues miniszterelnöknél An-

glia és Olaszország párisi nagykövetei és tudomására adták, hogy

Anglia és Olaszország nem hajlandó részt venni hadműveletekben Németország ellen.

Az angol és olasz kormányoknak ez a lépése döntő jelentőségű, mert azt jelenti, hogy Franciaország németországi politikájában is egyedülmaradt és nem áll mögötte Anglia sem erkölcsi erejével, se gazdasági erejével, se hadseregével.

A lefegyverzés keresztülvitelénél Franciaország már nem támaszkodhat kizárólag hadseregére s a lefegyverzés keresztülvételéhez tárgyalásokon keresztül juthat el. Nollet tábornok négy hete tárgyal már; s e négy héten belül ebben a kérdésben legalább négyszer váltott jegyzőket az antant a német kormánnyal. A német külügyminiszter megtagadta az „Einwohnerwehr és a Bürgerwehr lefegyverzését” azzal az indoklással, hogy a fegyveres erő leszállítása a bolszevizmus veszedelmét jelentené. A német sejtő nyugodt hangon tárgyalja a konfliktust és a „Vorwärtz”, a német többségi szocialisták lapja felhívja a kormányt, hogy

tegye közzé Nollet tábornok december 23-i jegyzékét.

Leygues miniszterelnök pénteken hosszabb ideig tárgyal Foch tábornaggal a Németország lefegyverzésére vonatkozó jelentésről. A nagykövetek tanácsa megbizta a tábornagyot, hogy állapítsa meg Németország lefegyverzésének mostani állapotát, valamint azokat a mulasztásokat, amelyek a német kormányt terhelik. Foch jelentése már a nagykövetek tanácsa előtt áll.

Franciaország másik diplomáciai veresége az a lépés, amelyet Anglia, Amerika és Olaszország együttesen tett Görögországban. Athéni jelentés szerint Anglia, Amerika és Olaszország athéni követei utasítást kaptak kormányuktól, hogy

Konstantia király kormánya-val lépjenek közvetlen összeköttetésbe.

Amennyire bele lehet látni a diplomáciai kulisszáiba, a kezdeményező itt is Anglia volt, mert Angliának érdeke elsősorban, hogy a török béke ne legyen csupán írott szerződés hanem valóság. Franciaország Törökországot játsza ki Görögországgal szemben, ami nem történhetne anélkül, hogy Törökország bizonyos engedményeket ne kapjon. Viszont Angliának, mint azt Lloyd George egyik legutóbbi beszédében is hangsúlyozta, életérdeke, hogy a

sérvési béke változtatás nélkül érvényben maradjon.

Ez indította Angliát arra, hogy Görögországgal fenntartsa barátságát, mert ez a barátság védi keleten Anglia érdekeit.

Bulgária ki akarja használni a Balkánon előállott változott helyzetet. Szófia jelentés szerint a bolgár kormány jegyzékét intézett a szövetségesekhez, amelyben Tráciát kéri és szabad utat az Égei tengerhez.

— **Boca államtitkár az erdélyi ügyekről.** Dr. Boca belügyi államtitkár tegnap Bukarestből visszaérkezett Kolozsvárra, ahol a nála megjelent újságíróknak az erdélyi közigazgatásban várható változásokról ezeket mondotta: „Az irányzat Bukarestben az, hogy az erdélyi ügyek élén lehetőleg képviselők álljanak, akik nemcsak a kormánynak, hanem a parlamentnek is felelőséggel tartozzanak. Ennek alapján valószínű, hogy dr. Pop igazságügyi államtitkár az itélő táblához megy vezető állásba, Munteanu pénzügyi államtitkár vállalni fogja a elnökségi államtitkárságot, helyébe Arzenovici marosvásárhelyi pénzügyigazgató fog kerülni.” Boca kijelentette, hogy őt az igazságügyi reszto t élére akarja a kormány állítani, de nem biztos még, vajjon el fogadja-e a följajlott állást. Elmondotta az államtitkár még azt is, hogy a kukaresti kormányba Goga Octavianon kívül még egy tárcával akarják képviseltetni Erdélyt és erre a célra Groza államtitkár van kiszemelve.

Az erdélyi magyarság szervezkedése

A román hatóságok jóindulattal kezelik a magyar kérdést

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Megirtuk, hogy az erdélyi magyarság a békeszerződésben a nemzeti kisebbségek számára biztosított jogainak érvényesítése céljából szervezkedési akciót indított. A ma fennálló rendkívüli intézkedések miatt azonban a szervezkedés alapföltétele, a gyülekezés annyi megszorítás alá esik, hogy ezek a szervezkedést szinte illuzorissá teszik. A mozgalom vezetői tehát elhatározták, hogy Petala tábornokhoz, a hatodik hadtest parancsnokához fordulnak, hogy engedélyt kérjenek a gyűlés megtartására. Ma délután Mihály Tivadar miniszternél, az egyeztető bizottság elnökénél Grandpierre Emil, Paál Árpád és dr. Pap Farkas volt itéőtáblai elnök vezetésével küldöttség jelent meg, amely a magyarok szervezkedési törekvéseiről szóló Petala tábornokhoz intézett memorandumot nyújtott át. A küldöttség szónoka, Grandpierre Emil arra kérte a minisztert, eszközölje ki a katonai hatóságoknál a régóta tervezett gyűlésnek e hó kilencedikén való megtartását. A miniszter átvette a kérvényt és legmesszebbmenő támogatásáról biztosította a küldöttséget.

A kérvény szövege szerint a következőket tartalmazza:

Tábornok Úr! A trianoni béke által a Romániához átkapcsolt területek magyar nemzeti kisebbségére nézve elérkezett az idő arra, hogy az adott helyzet lojális elismerése mellett érdekeinek képviseletére, a román állam keretén belül és annak szuverenitása alatt megteremtse az ország egész területére nézve a maga kisebbségi szervezetét.

Ennek az állam törvényei szerint való nyílt előkészítése végett, azzal a kéressel fordulunk Excellenciához, méltóztassék a szervezőbizottság megalakítása végett egy Kolozsvárt 1921. év január hó 9. napján d. e. 11 órakor, a rom. kath. főgimnázium dísztermében tartandó értekezlet megtartására az engedélyt megadni és alulírottakat erről értesíteni. Minthogy pedig a szervezés érdeke meg fogja kívánni hasonló szervezőbizottságok megalakítása végett az átesetolt magyarországi területeknek egyéb helyei is hasonló értekezletek megtartását, egyuttal arra is kérjük Excellenciát, hogy a hatásköre alá tartozó területen a gyűlések tartásához engedély adására jogosult katonai parancsnokokat arra utasítsa, hogy hasonló célból gyűlések, illetve értekezletek megtartását engedélyezzék.

Tisztelettel bejelentjük, hogy a megalkotandó szervezetnek célja a magyar nemzeti kisebbség minden irányú képviselete és kisebbségi jogainak érvényesítése.

Minthogy komoly meggyőződésünk, hogy a szervezkedésünk olyan lépés, amely alkalmas a román államot a konszolidálódás útján egy hatalmas lépéssel előbbre vinni, teljesen meg vagyunk győződve arról, hogy Excellenciád az értekezlet megtartásához szükséges engedélyt meg fogja adni.

Természetes, hogy a megtartandó értekezlet rendes lefolyásáért felelősséget vállalunk.

Az értekezlet tárgyszorozatát tisztelettel csatoljuk. A jelenlevők száma 60—80 lesz.

Fogadjuk Excellenciád kiváló nagyrabecstülésétünk kitejezését.

Kolozsvárt, 1920. dec. 30.

Az összehívók.

Ezt a kérvényt a következők írták alá: Bartha Ferenc, gr. Bethlen György, dr. Grandpierre Emil, dr. Grois László, dr. Hilibi Haller Gusztáv, Kolosváry Bálint, dr. Költő Gábor, Lichnovszky Ferenc, Makkay József, dr. Nagy János, dr. Papp József, Hevesi József, dr. Paál Árpád, Szász Endre, Sándor József, Szele Márton, dr. Zágony István.

— **A nagyváradi hitközségi választás.** Nagyváradról jelentik: Az ortodox izraelita hitközség választásainak kiegészítésére az eljáróság elhatározta, hogy január kilencedikén pótválasztást fog tartani. A pótválasztás a szavazásban részt nem vett tagok szavazására szorítkozik. Egészen bizonyos, hogy a pótválasztás csak megerősíti a mizrachisták már is szilárd helyzetét.

A cionista világszervezet titkára Bukarestben

Nyilatkozott a Luptatorulban a zsidókérdésről

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Bukarest, jan. 2. A „Luptatorul” munkatársa beszélgetést folytatott Landmannal, a cionista világszervezet titkárával, aki most Bukarestben tartózkodik. Landmann, aki a londoni központi megbízásából a palesztinai emigrációt szervezi Kelet-Európában, nem régen járt Palesztinában és az ottani helyzetet igen jól ismeri.

A palesztinai munka.

A san remói konferencia után, mondja Landmann, és az új polgári kormányzat bevezetésével Palesztinában a helyzet lényegesen megváltozott az ország ügy politikai, mint gazdasági tekintetben fejlődésnek indult. Herbert Samuel, aki tizenkét évig különböző miniszteri tárcákat töltött be és így a kormányzat terén nagy gyakorlata van, Jeruzsálembé érkezése után világosan kijelentette, hogy a király azért küldte oda, hogy Palesztinából zsidó nemzeti otthont csináljon. Sir Samuel nyomban hozzálátott a munkához. Javította az utakat és vasutakat. Terveket dolgoztatott ki a Haifa és Jaffa kikötőinek a kibővítésére. A palesztinai kormány rövid időn belül két és félmillió kölesönt fog kibocsátani közmunkákra és a közlekedési eszközök fejlesztésére.

De Palesztina helyzete politikai szempontból is nagyon kedvező, Palesztina ma tán egyetlen zuga Kisázsianak, ahol az ég tiszta. Az angol kormány azt hiszi, hogy Palesztina jövő fejlődése a zsidó nép erőfeszítésétől függ, úgy a szükséges tőke előteremtése, mint a kívándorlók munkája tekintetében.

Kivándorlás Zsidóországba.

A kivándorlás 1920 augusztusban kezdődött. Eddig tízezer zsidó munkás érkezett. Valamennyien találtak alkalmazást. A legtöbben az utak és vasutak építésénél dolgoznak.

Különösen onnan vándorolnak ki, ahol a cionizmust kezdettől fogva megértették, mint Ukrajnából, Lengyelországból és Galiciából. Új elem az amerikai zsidóság. Az ő bevándorlásuk nagyon hasznos, mert tőkével érkeznek és munkát adhatnak a szegény emigránsoknak.

Egyelőre a bevándorlás némileg korlátozva van, mert nincs elegendő lakás. A kormányzó az 1921-ik évi bevándorlók számát, akik létfenntartási eszközök nélkül érkeznek, tizenháromezer családban állapította meg. A körülményekhez képest ez a szám kielégítő.

Az angol konzulok utasítást kaptak, hogy a cionista szervezet ajánlatára mindenkinek az utlevélét láttamozzák. Minden országban lesznek kivándorlási irodák. Romániában Galacon, Bukarestben, Csernovitzban, Kisinevben és Kolozsváron állítunk fel ilyen irodákat.

A zsidó állam jövője.

A viszony a zsidók és az arabok között a lehető legjobb. Az arabok meggyőződtek, hogy az ország ujjaépítése nekik csak előnyükre lehet. A jövőben zsidó-arab surlódásoktól nem kell tartani. A tanácsadó testület melyben arabok, keresztények és zsidók együtt vannak, a legkövetesebb összhangban dolgozik.

A zsidó állam jövője kérdéséről a nagy angol államférfiak, a nagy lapok már nyilatkoztak. Ha majd a zsidók többségben lesznek, Anglia a mandátum értelmében vissza fog vonulni. Véleményem szerint több mint valószínű, hogy az ország angol védnökség alatt olyan jól fog fejlődni, hogy az ujjaéledt Palesztina nem akar majd megválni Angliától.

Sokan azt hiszik, hogy Palesztina kívánni fogja, hogy mint bármelyik autonóm állam, bentmaradjon az angol köntörférfiok között, mint például Kanada, melynek megvan a teljes autonómiaja, de azért szoros kapcsolatban maradt az anyaországgal.

A kettős állampolgárság

Az ugynevezett kettős állampolgárság a dolgok teljes félreismerésén alapszik. Palesztinai állampolgárok csak azok lesznek, akik ott születtek, vagy ott honosították. A többi zsidók amaz államok polgárai maradnak, amelyekben élnek. A román zsidók természetesen román állampolgárok maradnak. Palesztina ezt az állampolgárságot semmiben sem fogja érinteni.

A szétszóródás husz évszázadt a különböző nemzetek között mindenféle zsidó típust formált ki, azonban a zsidó-zsidó, teljesen eltűnt. A jövő Palesztinája fogja magteremteni ezt a típust.

Amikor az ágak összeborulnak

Imádom az eszmevirradást, csak olyan világosságot hozzon, amely nem csak nekem, de minden zsidónak kell. Leborulok az új világosságok szent tűzmadói előtt, csak tűrjék meg a fényzőn alatt azokat a zsidókat is, akik a világosságban még csak ezután akarnak megfűródni. Minden nemes küzdelemnek az a célja, hogy hódítson. És minden jó harsona nem csak riaszt, de hív is.

Mi, harcok cionista zsidók, hívők vagyunk. Magvetők vagyunk olyan barázdákban, amelyek még nem termékenyültek meg. Tápanyitók vagyunk olyan lelkekben, ahol még meg nem hasadt mélysegekben hever a szinarany. Nem magunkért hirdetjük meg az eszmét, akik ebben régen új és jobb zsidókká emberiesültünk meg, nem azokért, akiket még nem rázott meg a szent fogantatás borzongása.

Egész ember és egész zsidó — hát ez a megteljesülés. De az ígért is tele van isteni bűbájjal. Jehuda Halévi alakja lenyűgöz, Herzlé megmámorosít, Szokolov és Weizmané keményre korácsol, a lelkek az övék, az irgalmasságom azonban a tökéletleneké. Boldog vagyok, ha a zsidó büszkeségem kivirágzott lelkek illatával szivhatja tele magát, de ő tőlük már nem várok semmit sem. A hódítóan édes megnyilatkozások a rügyben szunyadoznak. A nagyszerű jövő csodáit a festetlen bimbó festi eljövendő napok fehéren előderengő virágszirmaira. A tökéletlenben van az ígért, nem a tökéletesben.

Hinni nem a prófétákért érdemes. Ők csak a hitem igazságát igazolják, nem a reményem igazságát is. Megyek a zelotával is, de ha megáll, ahol őrt áll az utolsó zelota, elhagyom és tovább törtetek, mert azt kell meggyőzni, aki még nem lelkesedik.

Nem azokat kell nézni, kik már a testvéreink, hanem azokat, akik még nem azok. És nem azt kell nézni, hogyan ágazhatott el az egyeredetünk, hanem azt, hogyan fonódnak majd megint össze a szétágazott egytestvérek. Mert kell hinni az összehomlásukban. Engem meggyőzött a kiválasztottság gondolata, ha igaz lenne, hogy csak egy részünké ez az isteni kedvezés. Ez alatt a grondiózus góg alatt csak azok nem roskadnak meg, akik hiszik, hogy annak minden zsidó a részese. Az is, aki elvesztette magát, az is, aki elfelejtette magát. Nincs, nem is lehet olyan zsidó, aki a zsidó tudat számára végképpen kihanyatlott a zsidóságból. Ha még nem eszmélt fel, még feleszmélhet, ha még nem lett egész zsidóvá, még azzá lehet.

Szeressük és azzá lesz. Hívjuk és jönni fog. Bizzunk benne és fölemelkedik.

Ne legyen egy zsidó se, akit meghódítani nem akarunk. Nincs is egy zsidó sem, akit a cionizmus meg ne hódíthasson. Mert leglelkében minden zsidó cionista, aki tagadja az is, aki elhallgatja az is. Nem a cionista tudat alszik benne, csak a képzet, amelyből kibontakozik.

Osztlájt tenni és azt állítani: ezt a zsidót akarom a táborunkban, ezt nem, nem csak igazságtalan, de jogtalan is. Mert mindenről le lehet mondani, csak épen a másik zsidó zsidóságáról nem. Az egész zsidóságot bántjuk meg, ha azt hisszük, hogy olyanok is vannak, akikről el lehet mondani.

A cionizmus nem mondhat le egy zsidóról sem. Mert a cionizmus nem más, mint a zsidóság szeretete. És a szeretet vonzani akar. Legbelsőbb lényegének ez a természete. Az egytörzs ágai össze fognak borulni.

u. p.

Tagja-e már Ön a Tarbutnak?

Értekezlet a kolozsvári tőzsde ügyében

Felirat a miniszterekhez
Folytatják az agitációt

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Vasárnap este a Kolozsváron felállítandó tőzsde előkészítő bizottsága újabb értekezletet tartott a Banca Agrara helyiségében. Az értekezleten Dominic Ratiu bankigazgató elnökölt, aki beszámolt a tőzsde alapítási költségeinek fedezésére megadott gyűjtésről és külön-külön kérte a megjelenteket, hogy saját hatáskörükben tegyenek meg mindent a tőzsde érdekében. Javaslatára elhatározták, hogy felszólítják a nagyváradi, brassói és marosvásá helyi kereskedelmi és iparkamarát a propagandában való részvételre. Egyidejűleg kiküldik az előkészítőbizottság tagjait a nagyobb gazdasági gócpontokba, hogy az agitáció minél intenzívebb legyen.

Ezután Caciula a Sfatul Neguțorascé kolozsvári fiókjának tőzsdedelegátja olvasta fel a kereskedelem- és iparügyi miniszternek küldendő felirati javaslatát. A felirat elsősorban azt kéri a minisztertől, hogy az árutőzsde mellett az értéktőzsdét is engedélyezze. Rámutat arra, hogy az értéktőzsde mennyire összefügg az árutőzsdével és hogy egyik a másik nélkül alig állhat fenn. Ha az értéktőzsdét nem engedélyezik, a kolozsvári árutőzsdének minden ügylet lebonyolítása előtt Bukarestben kell informálódni a valuta állása iránt. Felhívja ezenkívül a miniszter figyelmét az Erdélyben és Bánátságban levő nagy vállalatokra, amelyeknek részvényeit és zálogleveleit csak nagyon kevéssé ismerik Óromániában és ha jegyeznék is azokat Bukarestben, nem volna forgalmuk.

De az állammak is fontos lenne, hogy Kolozsváron értéktőzsde legyen, mert itt jól ellehetne helyezni az államkölcsonök kötvényeit. A felirat hangoztatja végül a tőzsde jelentőségét a volt Osztrák Magyar Monarchiával való elszámolásban, amely rövidesen megkezdődik és amelyre a csatolt területek gazdasági életét összpontosító kolozsvári tőzsde nagy befolyással lehet tájékozottságával.

Az előkészítő bizottság helyesléssel fogadta a feliratot és elhatározta, hogy kibővíti és mielőbb eljuttatja a szakminiszterhez és a többi miniszterhez, a szenátorokhoz, a képviselőkhoz, a kereskedelmi és iparkamarához és az összes gazdasági tényezőkhöz. A kibővítés munkájával Dominic Ratiu, Juon Evian és Bocșancy László bankigazgatót, Zaharia Muntean pénzügyi államtitkárt, Aurel Socol országgyűlési képviselőt és Caciula Sfatul Neguțorascé titkárt bízták meg.

Dominic Ratiu elnök zárószavaiban ismételtén felkérte az előkészítőbizottság tagjait, hogy folytassák agitációs munkájukat és vegyenek részt a gyűjtésben. Számít a kolozsvári kereskedők és iparosok támogatására, akik a tőzsde ügyének felkarolásával saját érdeküket is szolgálják.

Az értekezlet a késő esti órákban ért véget.

A román-orosz tárgyalások

Páris, jan. 1. A „Matin”-nek jelentik Londonból: Itteni diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Bukarest és Moszkva között élénk jegyzékváltás folyik. Arról is tudnak, hogy a román kormány Rakovszkától az ukrán szovjet elnökétől jegyzéket kapott, amely több vitás kérdést sorol fel. A Bukarestbe érkezett legutóbbi jegyzékekben az orosz és ukrán szovjetkormányok arra kéri a román kormányt, hogy a román csapatok őrítsék ki Besarábiát. Ugyanebben a jegyzékben azt az óhajukat is kifejezik, hogy a román kormány jelölje meg a béketárgyalások helyét és idejét, mert mindkét szovjet kormány őszinte békét óhajtott Romániával. A román kormány feleletében hangsúlyozza, hogy a Besarábiai kérdést a Románia és a nagyhatalmak között megkötött egyezmény véglegesen elrendezte. Mindennek ellenére Románia hajlandó arra, hogy Szovjetországgal tárgyalásba bocsátkozzék. A román kormány felhívta Csicserin, jelölje meg azokat a kérdéseket, amelyeket az orosz kormány vitásnak tart s amelyekről Szovjetországgal tárgyalni akar Romániával. Csicserin válasza eddig nem érkezett Bukarestbe.

A munkanélküliek országában

— Francia vezérek Angliáról. —

A „Le Figaro”-ban Octave Duplessis „A munkanélküliek országában” címmel érdekes cikket közöl az angol munkanélküliségről. A cikket teljes terjedelmében itt adjuk:

London, dec. 29. A minap London egyik utcájában egy embert láttam, tisztí egyenruhában, rangjelzés nélkül, amint egy verklein játszott. Ballába hiányzott. A háború ezt az áldozatát sok ember vette körül és megbámulták a tiszt álarccal eltakart szegyenkező arcát.

A sarki rendőr, akinek ellenőrizni kellene a koldusokat, nem lép közbe. Fel a tömeg hangulatától, mely meleg szeretettel fordul a nyomorék felé. Ez nem egyedülálló eset. London utcáin ma sűrűn látunk katonákat, akiknek arcát fekete álarc borítja, akik az angol hadseregben tisztek voltak és most koldulásból tartják fenn magukat.

Bár kopott ruhát viselnek, amelyről leri nyomorúságuk, mozdulataik elkéltők és választékosak, hajuk jöfésűt és rongyokban is van valami keresettség. Tisztek ezek, akik leszerelésük után nem jutnak munkához, nem tudnak beilleszkedni a dolgozó tömegekbe, kénytelenek nyomorukkal kiállni az utcára. Ha a „Times” nézzük, egész hasábnyi hirdetések találunk benne, az agónia oszlopait, amelyeken a háborúból visszatérő tisztek segélykiáltása sikoltoz, kiáltás, kenyérről, munkáról.

Három hatalmas organizáció, amelyek közül egyet maga Haigh marsall vezet, két esztendő óta versenyez egymással, hogy a háborúból visszatérő, existenciájukat veszített katonákat visszaadják a polgári társadalomnak. De se a társadalmi, se az egyéni akciók nem tudják megoldani a kérdést. Az egykori tisztek egész tömegei állanak még ma is munka és kereset nélkül.

A tiszt — egykor hős — emberi büszkeségét fekete álarca borítja, kintornával vagy képeslapokkal áll ki az utcasarkokra és könyöradományokat gyűjt. Megdöbbentő látvány ez: fekete álarca, csónka láb, verkle... elpirul az arca, összefacsarodik a sziv.

Mi az oka annak, hogy Anglia ma ismét a munkanélküliség hazája? És mi lesz ennek a következménye?

A háború végén a tisztek és katonák nagyrésze nagy tömegekben leszerelt. A kormány a leszerelést nem átadályozta meg, sőt sürgette, mert ezzel könnyített büdzsáján, könnyített az adófizető polgárság teherviselésén és tizezrenként adta át a katonákat — existencia nélkül — a polgári társadalomnak. A kormány az első időben még helyet tudott szorítani a leszerelteknek az iparban és kereskedelemben, a munkanélküliek száma csökkenőben volt, de nem sokáig, mert hamarosan bedugultak az összes elhelyezési források. A király maga is a leszerelt ügye mellé állott, felhívást intézett a munkaadókhoz és felszólította őket, hogy mennél több hadirokkantat alkalmazzanak ipari üzemeikben és kereskedelmi vállalkozásaiknál.

A munkanélküliségen azonban a munkaadók jószándéka sem segít. Lloyd George mondta találoán: Anglia ma olyan, mint egy fényesen berendezett bolt, tele nagyszerű áruval, fényes kirakkal, de volt vásárlói, az európai országoknak óras a zsebük. A háború után nagy erővel indult meg a termelés, megtelek a raktárak, de fogyasztás nem volt, mert Anglia piacai: Oroszország, Németország és a Balkán nem vásároltak. Az ipari termelésnek tehát szünetelnie kellett. A kereskedők raktáraikon, hogy tőkéjükhöz jussanak, olcsó áron, sőt veszteséggel adtak tul. Egyes ipari centrumokban a gyárak annyira redukáltak munkájukat, hogy a hét 2, esetleg 3 napján dolgoznak csak. Még Angliában egy izben már százezer emberre szállott le a munkanélküliek száma, ha hozzászámítjuk az átmeneti munkanélküliséget, kilencszázezerre emelkedik.

Ennek az állapotnak súlyos következményei lehetnek. Senki sem ismeri jobban ennek esetleges következményeit, mint éppen a szovjetpolitikusok, akik a konszolidált Angliá-

nak ebből a zavarából remélnék erőt meríteni és hiszik, hogy a munkátlanos nagy tömege a gazdag szigetországot is forradalmasítani fogja. A kormány közmunkákkal akar a munkanélküliségen segíteni. Házépítések, utak és vízművek építésére, nagy ipari telepek felállítására gondolnak, de mindez rengeteg költségbe kerül, amelyet természetesen az adófizető polgárságnak kellene viselnie.

A kormány tehát választhat, vagy megoldja a munkanélküliség kérdését, vagy újabb súlyos terheket ró az adófizető polgárokra, akik ezt bizonyosan nem fogják ellentállás nélkül megadni. De számolnia kell a kormánynak a Trade Union ellenállására is, amely a munkások megszaporításával a munkabérek természetesen csökkenésétől tart.

Lloyd George, Európának ez az egyik legvilágosabb elméje tisztán látja a módot, amely Angliának ezt a súlyos belső problémáját meg tudná oldani. A munkanélkülieknek vissza kell térniük a földhöz, a dus, a gazdag angol földhöz, a gazdag gyarmatok földjéhez, Kanada, Délafrika, Újzeeland termő talajához. Anglia ipari állam, de még ez a fejlett ipar se tudja ilyen tempóban a munkások ezreit felszívni; a munkások fokozatos beállításához hónapok, sőt évek kellenek. Mert mint mindenütt, ezerszerre inkább ebben a fejlett ipari államban elnépteenedett a falu és tuhsufolódott a város.

Ez az oka annak, hogy ez az új esztendő Angliában szomorú, igen szomorú, ha nem tragikus lesz.

Elnapolták a kamarát

A miniszterelnök szabadságon

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Bukarest, dec. 31. (Damian). A kamara mai ülésén Popovics elnök felolvasta a király választát a kamara feliratára. Panaitecu a földbírtok szabad forgalmát akarja megtiltani. Hanes azt kívánja, hogy a tanulókat vakáció idején is kellő ellenőrzés alá vegyék.

Maigearu, a konkordatum ügyében kérés felvilágosítást és parlamenti bizottság kiküldését javasolja. Take Jonescu azt feleli, hogy a tárgyalások folyamatban vannak, egyelőre nem nyújthat felvilágosításokat. Gondoskodni fognak az összes erdélyi felekezetekről.

Mihalache parlamenti vizsgálóbizottság kiküldését kéri Averescu és Argetoianu ellen Toma Dragu állításaira vonatkozólag.

Ugyancsak a mai ülésen hirdették ki, hogy a kamarát az ünnepekre való tekintettel elnapolják.

A kamara küldöttsége a királynál

A király ma fogadta a kamara küldöttségét, amely átnyújtotta a felirati választ. A fogadtatás nagy ceremóniák között ment végbe. A trónteremben jelen voltak a kormány tagjai Averescuval élükön, Christea Miron metropolita primás és az udvari és katonai méltóságok. A felirat felolvasása után a felség szép beszédben válaszolt.

Uj miniszterek

A király aláírta a dekrétumot, amellyel Petrovicsot közmunkaügyi miniszterré, Misu Antonescut Greceanu helyébe igazságügyminiszterré nevezték ki. Az új miniszterek ma le tették az esküt. Az eskütelésnél Averescu is jelen volt. Az eskütelés után a miniszterek elfoglalták állásaikat.

Tasloanu bemutatta az új közmunkaügyi miniszternek a miniszterium tisztviselői karát, egyben köszönetet mondott az eddigi támogatásáért.

Averescu miniszterelnök tizenöt napi szabadságra utazott. Távollétében az iparminiszteriumot Cudelbu fogja ideiglenesen vezetni.

— Repülőközlekedés Kairó és Jeruzsálem között. Jeruzsálemből jelentik: A „Dvar Hajom” jelentése szerint a közeljövőben Kairó és Jeruzsálem között légitársaság és személyforgalmat rendeznek be. Az ut a két város között az alexandriai és jaffai tartózkodással együtt mindössze öt órát fog igénybe venni.

HIREK

Még egy színkritika

Leültottam. A két Barissianus erősködött. Azt mondtam nekik: fiúk, nem szabad. Akkor aztán alkudozni kezdtek. Csak huszannak el, csak tizenöt. És csöndesen fognak viselkedni. Nem fognak tüntetni. Csak éppen tizenöt pipót fognak megszólaltatni. Akkor aztán elmennek. Én megültottam. Pedig mi tagadás benne, nekem is rosszul esett. És gondolkodni kezdtem. A kolozsvári magyar nemzeti színház, újév alkalmából, két estén, kabarét rendezett. Szép volt, jó volt. A műsorban sok régi ösmertő volt alkalmam üdvözölni a budapesti A Medgyaszay kabaréból. Hát persze hogy jó, ha Medgyaszaytól jön. De azért Kolozsvár is kitért magáért. Voltak akták is helyi számok is. Az egyik kuplé például arról szólt, hogy hogyan lehet elegánsan öltözködni. A fiatal Pantanyus adta elő. Nagyon ügyes fiú szimpatikus színész, zenével is foglalkozik, sőt tudommal verseket is ír. Ezt a kuplét is alighanem ő írta. Nincs pozitív tudomásom róla, de a tímek rá emlékeztek. Sajnálom, hogy szösz szerint nem tudom ideírni. Egy valakiről szól, aki káftánban jár, aki három vagon posztót és egy sarokházat láncol össze Kolozsvárról és akinek faji ösmertető jellegéhez tartozik, hogy füle mellett tincset hord, és ha jól emlékszem, Samunak hívják.

Mi tagadás benne, egy kicsit rosszul esett. Úgy szerettem volna magam is fölvezetni a színpadra, hogy: kedves művész! Kedves Pantanyus, ön, aki olyan ügyes fiú és szimpatikus színész és zeneszerző is foglalkozik és verseket is ír, higgye el nekem, nem föltétlenül szükséges, hogy zsidókat vigyen a színpadra. Elég az is, ha szép téli napokon hőembert csinál zsidó szállásadójának udvarán, és tincseket ragaszt a füléhez és egy nagy magas Dávidot rajzol a hasára és zászlót szúr az oldalába, amire például ilyen szellemes szavakat ír, hogy hep hep. Mert hisz ön ezt is megtette. De ha már mindenáron a színpadra kell vinni a zsidót, higgye el, hogy enyhén szólva téves beállítás az. Mikor a zsidóban az abszolút láncost és a láncosban az okvetlen zsidót mutatja be. Higgye el nekem, hogy ez, enyhén szólva téves beállítás és kissé sértő. Mert lássa én például szintén zsidó vagyok. Sőt eredendő módon az vagyok. És zsidó volt minden ősem négyezer éven át és zsidó volt az apám és zsidó az arcom, az agyvelőm és minden idegem. És higgye el, én esküszöm önnek, művész úr, hogy én soha életemben nem láncoltam. Se három vagon posztót, se sarokházat Kolozsvárról. És higgye el, én esküszöm önnek, hogy az apám se láncolt. Semmivel és soha. Sőt nem is volt kereskedő. És én mégis zsidó vagyok és az apám is az volt és minden ősem is az volt.

Aztán meg úgy gondolatban odaforultam a színház direktorhoz és valami ilyesmit mondtam: Direktor úr, ön közismert arról az oldalról, hogy szereti a magyar kultúrát, szereti a magyar fajtáját — hiszen az ünnepi előadások prologusaiban olyan láncolóan kelkes szavakkal tör mindig láncoszt a magyarság ügyéért. De lássa Direktor úr, Nagyromániában a magyarság is csak nemzeti kisebbség. És önnek is, az ön igaz magyar lelkének bizonyára rosszul esne, ha például a román színház a magyar géniust Sobri Jósákban megtestesítve vinné a színpadra. Önnek ez rosszul esne és joga an, mert a magyar géniust ugye csakugyan nem a Sobri Jósák, hanem inkább a Széchenyi Istvánok képviselik. És lássa, a román színház is megtehetné ezt — és megse teszi... Pedig a román színház nem is számít magyar látogatókra. Az ön színházát azonban mégis csak zsidók látogatják.

Valami ilyesmit mondtam el gondolatban és a két Barissianus még mindig előttem állt. És erősködtek és alkudoztak, hogy csak huszannak el, csak tizenöt. És hogy csak azt az egy számot fognak kifutni. Én megültottam.

— De hát csak így hagyjuk, megtorlás nélkül, panaszolták a Barissianusok?

KÖZGAZDASÁG

A külfölddel való vasutforgalom szabályozása

A magyar szerelvényeket a magyar személyzet hozza Nagyváradig és Aradig. Január 16-tól D. vonat Páris—Bécs—Bukarest között

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Megemlékestünk már arról, hogy a létrejött magyar-román vasutforgalmi egyezmény szerint Románia és Magyarország között az áruforgalom felvételéről szóló egyezmény 1921. január elsején lép életbe. Az áruforgalmat egyelőre Lőkősháza és Biharkereszt-sen át bonyolítják le, még pedig úgy, hogy a magyar szerelvényeket magyar mozdony és magyar személyzet viszi Aradig illetőleg Nagyváradig.

Magyarország ugyanakkor Ausztriával is lekötött egy áruforgalmi egyezményt, amely szintén január elsején lép életbe és amelynek értelmében a forgalmat zárt vonatokkal bonyolítják le, melyeknek továbbításához szükséges szemet az osztrák államvasutak adják.

Megállapodás jött létre aziránt, hogy a Páris—Osztfendéből Bécsig közlekedő expressz vonathoz csatlakozás létesüljön egy Bécsből Bukarestig menő, különleges D. gyorsvonat beállítását által, amely először január 16-án indul Bécsből. Az e vonat fentartásához szükséges szemet az osztrák államvasutak, a szükséges kocsikat pedig mind a három érdekelt állam adja.

Szabályozták ezenkívül a teherkocsik átmenetének kérdését Magyarország és Románia között és megállapodás létesült azon kérdésre nézve, mily módon törlesztik a románok eddigi kocsitartozásait.

A tárgyalásokkal párhuzamosan Magyarország és Ausztria között megállapodás jött létre Jugoszláviából Szabadkán át Ausztriába küldendő gabona és liszt szállítási módjának szabályozására nézve. A Magyarország és Ausztria közötti áruforgalom lebonyolításának kérdésére nézve végül az osztrák államvasutak egyezményt kötöttek kocsijaiknak bizonyos mértékig való kölcsönös javítása kérdésére nézve.

Bécsi jelentés szerint a tanácskozások Ausztria és Magyarország közt kötetendő ideiglenes kereskedelmi egyezmény tárgyában teljes megegyezésre vezettek és megszüvegezték az ideiglenes kereskedelmi egyezményt, amely lényegében az osztrák-német gazdasági egyezményhez csatlakozik. Azonkívül megkötötték az osztrák-magyar, valamint az osztrák-magyar-román vasuti forgalomra, ugyancsak az ipari és irodalmi szerzői jogra vonatkozó egyezményt, végül az utlevél rendőri rendszabályok kezelésére vonatkozó egyezményt. A két kormány biztosítja továbbá egymást, hogy a kis határforgalom megkönnyítése, a vámkezelésnek a határokon és a vasuton való lehető megkönnyítése, a vámviszállások megakadályozása, a marhavészegyezmény és végül az árvizsgálójegyek és bizonylatok kölcsönös elismerése tárgyában előzetes tárgyalásokat fognak folytatni.

A letétzárlatot Magyarországon a külföldiekre is kiterjesztik. A felhívatalos Magyar Trieszti iroda jelenti **Budapestről:** A hivatalos lap mai száma a kormány kiegészítőrendeletét közli, amely a 20%-os letétzárlatot kiterjeszteti az osztrák külföldi honosokra és cégekre is, akiknek állandó lakása vagy telepe van oly magyar területen, amely magyar közigazgatás alatt áll.

A jugoszláviai faexport. Zágrábból jelentik: Jugoszlávia ebben az évben 4 millió 130.000 köbméter fát exportálhat 5800 millió koronáért értékben. A faexport szervezése érdekében Zágrábban mozgalom indult meg, amely Jugoszlávia valamennyi fatermelőjét és nagyobb fatermeskedelmi cégét egy szövetségben akarja egyesíteni. A külföldi fatermeskedelmi cégek a jugoszláviai fapiac jelenlegi szervezetlenségét ugyanis most arra használják ki, hogy az árakat lenyomják. A szövetség egyik főfeladata a jugoszláviai faszénexport és tanninexport fokozása lesz.

A magyar áruviae. Budapestről jelentik: **Faáruban** csak importkereskedelemtől lehet beszélni, mert Magyarországnak mai területén faja nincs. A magas valutaviszonyok miatt csak Ausztria jöhet importállamként számításba, de az árak még így is igen magasak. A fenyő fűrészfűrészanyag ab ausztriai feladóállomás komkint 2800 K, ab magyar állomás 3500 K. A tűzfát Szlovákiából akarják beszerezni, a csehszlovák kormány át is engedett 12000 vagon, de a mai sokalárfolyam mellett a magyar kereskedők nem tudják átvenni. **Faszén** nincs és alig termelnek, **talpát** Jugoszláviából kellene importálni, mert a Mávnak sürgős szüksége volna rá, de a dinár megfizethetetlen. **Gabonaneműekben** is alig van forgalom. A takarmányárpa 13—16 K, a sörárpa 16—17 K, hajdina 23—24 K, morzsolt tengeri 10 K, csöves 8 K, köles 15—16 K, cirokmag 14—15 K és aron kel el ab termelőállomás. Ugyanez all a **vetőmagokra.** **Gyarmatáru** ugyszolván nincs. A **kávé** ára folyton emelkedik, Rio nagyban 150—155 K, Santos sup. 165—170 zöld 200—220 pörkölt kávé 190—195 K. A **teafajok** között Mooring és Souchon 180—185 K, Ceylon 220—240, orange pekko 250—260 K. A csokoládé ára 260—280 K között váltakozik, kakaó 165 K. Rizs van még a piacon, de ára hihetetlenül magas. Rangoon nagyban 70—74 K, blue rose 73—75 K. Szarvinia 160 grammos amerikai 20 K, 200 grammos portugál 30.50—33 K. A vegyipari cikkek közül parafin 110—115 K, technikai zsír 130—145 K, szappan elsőrendű (Hutter, Schützer) 90—95 K, 40—50%-os 50—60 K. Gyertya 140—175 K-ás árak közt kerül forgalomba.

A behozatali korlátozása Csehszlovákországban. Prágából jelentik: A valutabizottság elhatározta, hogy nyersanyagbehozatal csak abban az esetben engedélyez, ha az importőrök beigazolják, hogy legalább három havi hitelt kaptak a külföldi szállítótól.

A valutapiac állása Bukarest, január 1. Márka 106—107, leva 82—84, font sterling 260—270, francia frank 455—460, svájci frank 1200—1300, lira 255—265, drachma 500—550, dinár 190—200, dollár 76—77.

Bécs, dec. 31. Lei 810, dlnár 1626, dollár 654—51, francia frank 3870, svájci frank 99 1/2, dán korona —, sokol 734, magyar korona 113, lewa —, lira 2240, márka 901, lengyel marka —, font sterling 2320, rubel 327.

Prága, dec. 31. Lei 101, dinár 214, márka 120 3/4, leva 91.75 svájci frank 1353 1/2, norvég korona 1394 1/2, dán korona 1394 1/2, svéd korona 1764 1/2, lira 300, francia frank 520 1/2, font sterling 310—9, dollár 87 1/2—86 1/2, osztrákkor. 13, holland fo. 2798 1/2.

Berlin, dec. 31. Lei 92.40, dollár 7190, font sterling 257, francia frank 441, lira 252, szokol 81, osztrák kor. 1182.

A Keren Hajjeszod a harmadik honalapítás fegyvere, a harmadik zsidó állam alapköve.

Verseny árak !!

Rövidáru,
papíráru,
cigarettepapír,
zománczott edények,
drótszeg,

nürnbergi áruk,
írószeresek,
hüvely,
háztartási cikkek,
grafit [vaspor]

kaphatók a

Széchenyi áruház

1178 nagykereskedésben
CLUJ (KOLOZSVÁR), PIATA-MIHAILU VITEAZUL 40.

Valódi NEUMANN-ruhák és télikabátok férfiak, fiúk és leányok részére ugyanoly anyagból mint háboru előtt újból kaphatók: NEUMANN M. ruhaáruházában Kolozsvár.

SZÍNHÁZ

Magyar Nemzeti Színház

Heti műsor:

Kedd: Zsidónő. (Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)
Szerda: Cigánybáró
Csütörtök d. u. Traviata. (Opera előadás mérsékelt helyárrakkal)
Csütörtök este: Kárpáti Zoltán. (Jókai dramatizált regénye új szereposztással.)
Péntek: Tatárjárás. (Operette repriz. 79-edszer. Új szereposztással.)
Szombat d. u.: 4 órákor Doktor ur. (Molnár Ferenc vigjátéka.) Rendkívüli mozi-előadás. Igen olcsó helyárrakkal. Főszereplők: Rátkai Márton, Lásbas Juci, Pényes Annuska, Kürthy György.
Szombat este: Zsidónő. (Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)
Vasárnap d. u.: Vasgyáros. (Mérsékelt helyárrakkal. Szentgyörgyi István föllépésével.)
Vasárnap este: Tatárjárás. (Operette-repriz 80 adszor. Hétfő: Éva és a férfiak. (Ujdonság, 4-edszer.

Szimfonikus zeneestély a Román Operában. A Román Operában január 5-én este nyolc órai kezdettel Schüller Richard karnagy vezényletével szimfonikus zeneestély lesz. A műsoron Csajkovszki, Liszt és Järnefeld művei szerepelnek.

A színházi iroda hírei:

Cigánygrófné. A legközelebbi operette-ujdon-ság Vinice Zsigmondnak Budapestén 150 előadást ért szenzációs sikerű darabja, a „Cigánygrófné” lesz. Hetek óta a legnagyobb szorgalommal és kedvvel készül erre az operettre az énekes személyzet. Horvát Nusi, Pintér Böske, Sümegi, Berki, Lovévy, Nagy Gyula, Bérci, Pantanyus, Virág fogják a „Cigánygrófné” főszerepeit játszani. Bemutató előadás a jövő héten lesz.

Kárpáti Zoltán. Igen nagy a közönség érdeklődése a csütörtök esti drámai repriz iránt. Új szereposztással fog ezúttal színrekerülni Jókai Mór „Kárpáti Zoltán”-ja.

Zsidónő. Ennek a hétnek két estéjére: Keddre és szombatra van kitűzve Halévynek óriási sikerrel föllevenített operája a „Zsidónő.”

Traviata-délután. Csütörtökön délután Verdi „Traviata”-ját adják, Susnek Annával, Lengyelrel, Brettánnal a főszerepekben s mérsékelt helyárrakkal.

Tatárjárás. Kálmán Imrénének évek óta nem adott „Tatárjárás” c. operettje pénteken este új szereposztással s új betanulással fog színrekerülni. Vasárnap este is a „Tatárjárás” t adják.

Főszerkesztő: DR. FISCHER JOZSEF
Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ
Kiadó: KADIMA kiadóvállalat részv.-t.
Szerkesztőség: Calea Reg. Ferdinand [volt Ferenc József-ut] 48.
Kiadóhivatal: Szentlélek-utca 1/a.

Az Uj Kelet előfizetési árai:

Egész évre 380—L Negyed évre.. 100 L
Fél évre.. 200—L Egy óra 40 L

A kiadóhivatal közleménye: Tisztelettel kérjük helyi és vidéki t. előfizetőinket, hogy a lap késedelmes kézbesítését kiadóhivatalunknál jelentésük be, hogy a gyors és pontos kézbesítés iránt intézkedhessünk.

Cluj városi adóhivatalról

Sz.: 269—1920.

Hirdetmény

A városi adóhivatal tudomására hozza az adozó közönségnek, hogy Cluj város költségvetése 1919, valamint 1920—1921. év kre j. váhagyatván, a községi pótdadó 1919. évre 273%-ban, 1920—1921. évre 295%-ban lett megállapítva.

Mint hogy községi pótdadó címen ed ig az állami egyenes adónak 80% lett felsámítva és bevételzeve — felkérem Cluj város adozó polgárait, valamint az összes nyilvános számadásra kötelezett e. yleteket, vállalatokat és intézeteket, hogy az 1919. év 1920. évre járó községi pótdadó többiét 3. napon belül fizessék be, mert ellenkező esetben a végrehajtás sz. mélyvalogatás nélkül a legnagyobb erővel lesz foganatosítva
Cluj la 29 december 1920.

Crisan m. p.
seful perceptoriei.

Csomagolásra

alkalmas makulatura papír kapható: a kiadóhivatalban, Szentlélek-utca 1/a. sz.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy sor ára 1 lel. Vastagabb betűvel 2 lel.
Legkisebb apróhirdetés ára 10 lel.

Intelligens zsidó leány, német nyelvben perfekt, román nyelvben is jártas, jó gépirónő, kősz ház artást vezető zsidó családnál lakást és teljes ellátást keres, melynek egész, esetleges részbeni díja fejében felváltva egész délutánra és délutánra vállalkozik. Cim: a kiadóhivatalban.

Flatalember, ki vegyeskereskedésben továbbá bőr, talp szakmában képzettséggel bír, magyar, román, német nyelvi-merevvel állást keres, hol szombaton zárva tartanak. Cim: Goldstein Nagykend. 264-1

Suche nahe zu Klausenburg zu zwei kleine Mädchen eine deutsche Erziehlerin oder Gärtnerin. Offerte sub „angenehme Heim“ an die Administration des Blattes.

Nagykereskedés keres jó megjelenésű és Erdélyben jól bevezetett utazót. Csakis kipróbált erők kérelmek fizetési igényekkel és bizonyítvány másolatokkal felszerelt ajánlatokat. „Nagykereskedés“ jellegére a lap kiadóhivatalába tér k. 255-1

Keressék egy a magyar, német és román nyelvet szóban és írásban teljesen bírja a szállítási szakmában teljesen jártas hivatalnokot. — Fizetés: 3-5000 leig. Elvámolást is értők egyben részesülnek. Írásheli ajánlatot König Miksa szállítási vállalatnak Arad, Str. Bencur 3. 220-1

Angolból, franciából, németből oktatok havi 70 leiert. Str. Suluuiu (Bástya utca 3.) Óvár. 264-1

Orth. teasütemények Friedmann Mendel nagyváradi cukrászatából kaphatók **Urania** kávémérésben Cluj, Calea Reg. Ferdinand (v. Ferenc József-ut).

König Miksa szállító **A R A D.**

Indít gyorsáru gyűjtő-kocsikat minden irányból, minden irányba fellelőség mellett. 1082

Készítsen likört és rumot házilag a 1011

Transylvánia essenciákkal. 1 üveg ára: 4 lei.

Gouvirozás, Plissirozás minden nagyságban gyorsan és szépen készül **Moskovitz** női divattermében **Unió-utca 15. sz.**

Dacia (volt-Pannonia) Szatu-Mare, Szatmárnémeti szálló, étterem, kávéház az előkelő közönség találkozó helye. 892

HA finom 882 **cukorkát akar, kérjen mindent Melissát**

LEONARDO

fotóművész a napokban nyitotta meg műtermét s már is első helyen áll
Felvételek: délelőtt 9-től délután 4-ig.
Piata Unirii (Főter) 26. szám

PETRICAS, AIUDEAN, CRANCIOVAN NICULESCU & COMP utidivat és egyruha szabóüzletüket **Unió-utca 8. szám alatt** új helyiségben megnyitották. 63-1

Dávidovits Mór angol és francia női divatterme Cluj, Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 84.

BARZEL üzlet **Piata M. Viteazul 37 (v. Széchenyi-tér)**

KANDIA R.-T. csokoládé **Temesvár** Legfinomabb csokoládé desszertjei, elsőrendű karamellái már mindenütt kaphatók. — Kiváló gyümölcs konzervei, marmeládái, nemes gyümölcs jamjai a legjobban elállított házikészítményeket pótolják és így azok minden háztartásban nélkülözhetetlenek. 1045

Hochteitl Ignác

bőrkereskedése
Cluj, Piata M. Viteazul 40. (volt Széchenyi-tér, a nagy vashíd mellett).

Szaru- és csontárúgyár R.-T. Cluj

Mig a készlet tart!

la vasché-talp kg.-ként 78, 82, 85 Lei
Goldstein Sándor bórraktárában
Cluj, Piata Unirii 13. Udvarban

Műköszörűs, késes, műszerész 547
szakmába vágó munkákat szakszerint vállalom szolid és pontos kiszolgálással
GAJZÁGÓ MÁRTON
Cluj, Kinizsi-u. 5. Óvár.

„PANNONIA“ KÁVÉHAZ legelőkelőbb szórakozóhely. Elsőrendű kiszolgálás. Estéként hírneves zenekar hangversenyez. Külön szinetár József és fia tulajdonos **billiárdterem**

CLUJ Első Erdélyrészi KOLOZSVAR ÉKSZERGYÁR ARANY és EZÜST árak nagyban gyártása
ÓRAK ÓRAALKATRÉSZEK ÉS FOUR-NITURA NAGYKERESKEDÉS 1041
SCHIED-FELEA ARANY EZÜST ÖTVÉNYEZŐ ÉS VALASZTÓ INT.
FOGASZATI arany és forrasztó kézen kapható. : : :
ROTH ÉS GOLDBERGER — CAL. REG. FERD. 37.

Kész felsőrészek és viksos bőr

nagy választékban kaphatók
Deutsch Zsigmond és társainál Medgyes

GRÜN EDE

Cluj (Kolozsvar) Calea Traian (v. Árpád-ut) 40 sz. alatti modernül berendezett gépjavitó műhely vállal e hzakmába vágó mindennemű javítást, valamint villanyszerelést 358

Alapított 1877. évben.
Weisz Izsa utóda Weisz Gyula gzapju és nyerstermény nagykereskedő Cluj, (Kolozsvar), Weisz-telep. 511

Deutsch és Nack

kereskedelmi iroda és irományi raktár 205-1
Lugoj, Str. Vlascliu (Bercényi-u.) 1.

Elvállal mindennemű árak vételét és eladását Elfogad úgy bel- mint külföldi képviselőteket

Szimbolizáljuk

az élet minden megnyilvánulásában zsidó műveltséget! Disztinguált szobáinkat palesztinai fényképekkel és zsidó zsánerképekkel; viseljünk cion jelvényeket! Jelvény osztályunkban kaphatók:

Nagy palesztinai képek:	
Hegyint Judaában	Ára L. 100.-
Petach Tikvah kolonia	100.-
Zsidó szántóvelő	100.-
Sómér	100.-
Szenabetakarás a koloniában	100.-
Lilien: Cilla	100.-
Nagy Herzl kép (rajnai hídnál)	100.-
A Jesiwach (álló)	40.-
Zsidó temető	30.-
Lilien: Remény	25.-
Kis palesztinai képek:	
A héber gymnasium	20.-
Ben Schemen: Gazdasági épület	20.-
Kinereth: A mosásnál	20.-
Utban a munkához	20.-
Petach Tikvah: A vásár	20.-
A munkás kaszinó	20.-
Meron: Talmud-iskola	20.-
Rischon le Zion: A borpinccék előtt	20.-
Jessod Hamalah: Fűt	20.-
Jelvények, képeslapok stb.	
Héber naptár 5681. évre	25.-
Zsidó tárgyú színes képeslapok	2.50
Palesztinai eredeti fénykép felvételek	2.50
Herzl bélyegfüzet	8.-
Brossú (nyakkendő) arany színű ezüst	10.-
Nagy női cion brossú	8.-
Herzl-cion brossú	35.-
Zászlós cion jelvény	25.-
Cillag cion jelvény	15.-

Zs. N. Sz. Jelvényosztálya: Cluj, Szentlélek-u. 1/a.
Lilien-képek!
Biztosan az olajfák alatt Bokharai zsidó. Törökországból. Arab sátrak. Lembergben. Spanyol képek. Palma Jerusalamjába. Ára darabonként L. 25.—
Kaphatók: **A Zs. N. Sz. Jelvényosztályában** Cluj, Szentlélek-utca 1/a. 1122

Viszonteladóknak!

- Vizes pohár darabonként Lei 2.50
 - Boros pohár " " 2.-
- FISCHER** üvegüzlet

Cluj, (Kolozsvar), Piata Unirii (Főter) No. 13.

Volt pozsonyi bocher

tekintélyes családból, 27 éves, intelligens, művelt érettségizett, önálló kereskedő nőstüni esetleg benőstüni óhajt. **Ki szabadkőváralmára neki megfelelő partiet?** Feltétel jobb vallásos családból, szép, kedves, művelt és zeneszerető lány legyen — hozomány nélküles. — Szíves ajánlatok „Schadchen“ jellegre „Hermes“ hirdető vállalat Nagyszében, Sar kanyu-u. 9. továbbít. 256-1

Nagyobb tétel **zsiros bőr** és **viksos hasított** érkezett
Kardos és Kozák céghez
CLUJ—KOLOZSVAR P. Mih. Vit. 27. Széchenyi-tér 27. sz.

Ha Brassóban jár, ahol állandóan a legjobb minőségű és legolcsóbb saion cikkek vannak készletben
Klein József és Fia
Brassó, Kolostor u. 24. R. kath. templommal szemben